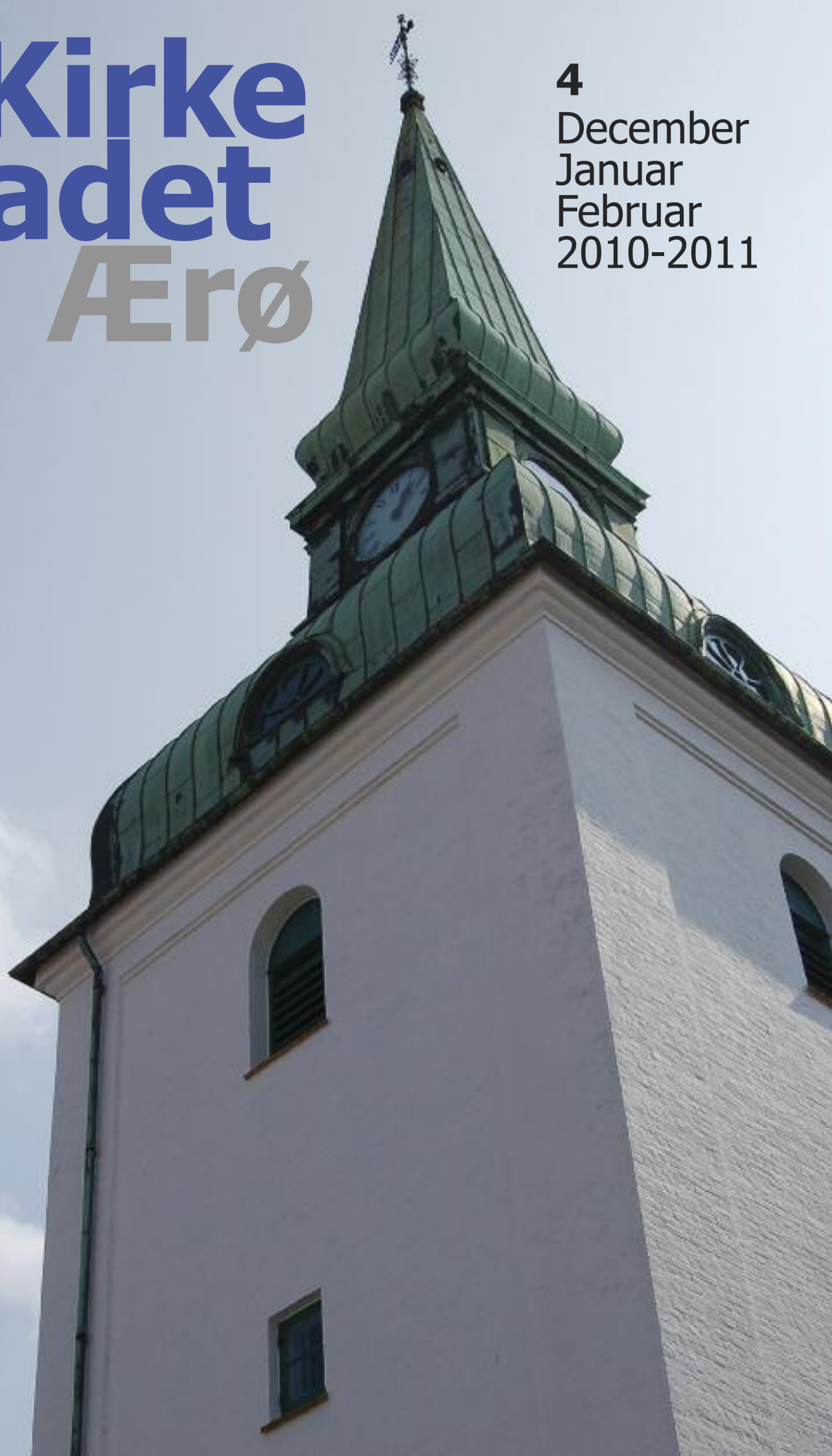

Kirke bladet Ærø

4

December
Januar
Februar
2010-2011

Den himmelblå

»Jesus blir født på anden sal
i Magasin du Nord.

Han griner, når du trykker på en fodpedal
sir goddag til sin mor..«

Sådan synger Shubidua i deres gode, gamle julesang »Den himmelblå«. En sang, som jeg i hvert fald bliver i godt humør af at høre hvert år, når det er juletid. Men min farmor kunne ikke lide den, husker jeg. Hun rystede på hovedet og så ud, som om hun mest af alt havde lyst til at slukke for radioen, når den blev spillet. For hun brød sig ikke om, at nogen sang sådan om Jesus. Som om han bare var en dukke i et stormagasin, der blev levende og kunne grine, når mennesker satte fodpedal og strøm til.

I dag ville det nok være svært at finde nogen, der synes det er upassende at synge sådan om Jesus, som Shubidua gør. Naturligvis fordi vi lever i en anden tid end den, som min farmor var rundet af og opvokset i. Hun var fra en gård i det vestjyske, yngste barn af en stor søskendeflok. Og dengang for 100 år siden var det utænkeligt at synge om Jesus som Shubidua gør, fordi Jesus nu engang er Guds søn.

I dag er det anderledes. Hvis man tror, at Jesus er Guds søn, så er han dét – uanset hvor mange smilende, mekaniske Jesusbørn i krybber, der findes i butikker rundt omkring, og uanset hvad man synger om ham i forskellige julesange. Det kan ikke anfægte, at han er den, han er.

Har mennesker selv opfundet Gud

Men måske tog min farmor i virkeligheden afstand fra noget andet – fra den tanke, at det er menneskene, der selv giver liv til Jesus, ligesom når man trykker på en fodpedal og får en dukke til at grine. En forestilling, man godt kan møde i dag – at alt det med Gud er noget, menneskene selv har fundet på. Fordi vi ikke vil se livets vilkårlighed og tilfældigheder i øjnene, så skal der være en nødudgang – at et guddommeligt

væsen i sidste ende vil genoprette alt. Fordi vi ikke vil se i øjnene, at vi skal dø – så skal der være en opstandelse og et evigt liv at håbe på og sætte sin lid til. Fordi vi ikke kan bære, at der er så meget, vi ikke har magt over og har styr på – så skal der være én, der er god, og som vi kalder almægtig. På den måde skaber vi selv Gud, vil nogen sige. Og overfører vores ønsker og forhåbninger, alle vores umulige og urealistiske drømme til ham. For at vi bedre kan holde ud at leve. Vi gør det samme som det, Shubidua synger om – sætter ledning til en dukke og trykker på en fodpedal, og vips, Vorherre smiler til os.

Er Jesus troværdig

Nu er der jo ingen, der i bund og grund kan vide, hvad der er op og ned og rigtigt og forkert. Ligesom ingen kan bevise, at kristendommen ikke er sand, er der heller ingen, der kan føre bevis for, at dét, vi tror på i kristendommen er sandt. Og selv når man tror, kan man sagtens komme i tvivl. Hvordan finder vi så ud af, hvad der er rigtigt, og hvad vi skal tro.

Vi kan gå en anden vej end den, der ikke fører os nogen steder hen og prøve at overveje, om personen Jesus nu var troværdig eller ej. Vi kan læse og høre de beretninger, der er overleveret om ham. Og derefter spørge os selv, om han er troværdig – værd at tro. Når han for eksempel viser os, at kærlighed og medmenneskelighed er det vigtigste. At de mest barmhjertige handlinger gør vi, når vi er barmhjertige på en umiddelbar måde – uden at tænke over det først og uden ligesom at betragte os selv udefra. At vi ikke skal dømme andre, og at den måde, vi dømmer andre på, også fortæller, hvordan vi dømmer os selv.

Et budskab, der gør en forskel

Hvis vi genkender noget af dét og synes, at Jesus er værd at tro – med andre ord troværdig, så kan vi nok godt forsvare også at have tillid til ham, når han viser os noget, vi ikke har mulighed for at vide eller bevise sandheden i. Om han virkelig er Guds søn for eksempel. Og så kan vi sige til os selv – ok, jeg kan ikke vide, om han er Guds søn, og om det i sidste ende virkelig er sandt. Men det gør en forskel i mit liv, en god forskel, om jeg tror på, at Gud findes og vil os mennesker det godt, og at vi ikke bare er overladt til os selv. Når det budskab er fremsat af Jesus, altså af én, der i øvrigt er troværdig, og når det gør en god forskel i mit liv, så kan jeg godt leve med, at jeg måske ikke kan begribe og fatte det hele til bunds. Og imens lade kærlighedsbudskabet fylde og berige mit liv.

Det er heller ikke til at forstå, at Gud skulle komme til jorden i skikkelse af et menneskebarn, sådan som vi fejrer, at han gjorde den første julenat. Men det gør en god forskel i vores liv her i december. Den måned ville være mørk og kold og kedelig uden julegaver, juletræer, gran og lys og hygge. Og fremfor alt uden kærligheden, som er det hjerte, der banker bag al decembers glæde, varme og håb.

Glædelig jul!

Janet Ligaard

Forsideillustration: Marstal Kirke er opført i 1738 og udvidet med sideskib i 1771. Oprindeligt havde kirken en tagrytter, men siden 1920 har kirken haft sit kobbertækkede tårn, som ses viden om.

Kirkens altertavle forestiller Jesus, der stiller stormen på søen. Maleren Jens Erik Carl Rasmussen har malet altertavlen i 1881 og benyttede ved den lejlighed lokale modeller.

(Foto Peter Nielsen)

Hvad gør man?

Ved FØDSEL

Fødselsanmeldelsen skal være kirkekontoret i hænde i det sogn, hvor moderen bor senest 14 hverdage efter fødslen. Medbring: Forældrenes vielsesattest og fødsels- eller dåbsattester. Er barnet født uden for ægteskab: Moderens fødsels- eller dåbsattest, evt. separations- eller skilsmissepapirer.

Ved DÅB

Henvendelse til en af præsterne. Medbring: Oplysning om barnets navn og om hvor fødslen er anmeldt, forældrenes dåbsattester og evt. vielsesattest, samt navn og adresse på mindst 3 faddere og tidspunkt for barnedåben.

Ved BRYLLUP

Henvendelse til den præst, der skal forrette vielsen.

Ved DØDSFALD

Henvendelse under alle omstændigheder til kirkekontoret, hvor man vil være behjælpelig med at udfylde de fornødne papirer. (Herfra sørger man desuden for anmeldelse til folkeregister, skifteret og socialudvalget – af hensyn til udbetaling af begravelseshjælpen).

Der er mulighed for at blive begravet/bisat fra sognets kirker eller kapel.

Kirkebilen

Ring 20 40 96 90 – Ole's Taxi. Kirkebilen er gratis for dig, som gerne vil i kirke og behøver transport. Husk at bestille lørdag inden kl. 18.00.

Bladudvalg

Dagny Lyngborg, Tranderup.
Ingolf Andersen, Søby.
Peter Nielsen, Bregninge.
Anne Røndal, Ærøskøbing.
Kirsten Svane, Marstal.
Aksel Krogenlund Larsen, Rise.

Ærø-kronikken

Haveterapi

I foråret 2010 valgte jeg at tage en mindre uddannelse i »Haveterapi« i Alnarp i Sverige og på Institut for Skov og Landskab, KU Life, i København på diplomniveau.

»Haveterapi« er for mange et forholdsvist nyt og ukendt begreb, men det har været kendt og brugt i bl.a. USA og Sverige i længere tid. Haveterapi er en tværfaglig disciplin. Man taler inden for haveterapi om, at haveterapeuter findes i grønne og hvide kitler. De grønne er dem med en »grøn« uddannelse (gartnere, have- og landskabsarkitekter mm.), mens de »hvidkitlede« er dem, der arbejder eller er uddannede indenfor social- og sundhedsområdet (f.eks. sygeplejersker, ergoterapeuter, fysioterapeuter og psyko-terapeuter).

Men på forårets hold af haveterapi-studerende dukkede der så en »sort-kitlet« op, nemlig én præst.

Det var for mig vældig spændende at være en del af dette tværfaglige uddannelsesmiljø, også selv om jeg hverken hørte til i »hvid« eller »grøn« stue, for jeg følte, jeg havde noget både at lære og gi' begge steder.

Haveterapi handler, kort fortalt, om helse og rekreation for mennesker, der har været udsat for stress, sorg, krise eller lign., der svækker deres livskraft eller livsmod. Det er et redskab, blandt andre, til at hjælpe med at få meningen med og indholdet i livet tilbage på.

Derfor synes jeg i høj grad, at haveterapi også bør være et arbejdsområde for teologer og præster. Og tanken om at haveterapi også kan praktiseres på kirkens grund, fandt mange på uddannelserne, såvel lærere som medstuderende, interessant og værd at arbejde videre med. Ikke alene fordi præsten har at gøre med menneskers liv og livets mening, men også fordi vores teologi har både jorden og livet som skabt som udgangspunkt. At naturen har en betydning for menneskets væren, ve og vel, er faktisk en fællesnævner for teologi og haveterapi.

Måske skal jeg slutte med at forsøge kort at beskrive, hvad »Haveterapi« er: Der er egentlig ikke noget særlig mystisk i det. Det handler blot om, at man

som menneske, ved at gøre ting i naturen, eller bare være (sanser og opleve), har mulighed for at (gen)finde meningen med livet efter en hvilken som helst form for (livs)krise.

I et terapiforløb møder du forskellige personer, som giver dig fysisk og psykisk støtte. Det kan f.eks. være en fysioterapeut, og en psykoterapeut gerne suppleret med en »grøn« viden, men det kunne også være en præst – altså personer som hjælper én fysisk og/eller psykisk. Og i dette univers kommer så Naturen – eller haven – faktisk ind i »terapien« som en ekstra terapeut.

Haven er dét sted, hvor dine sanser på forskellig vis påvirkes, men haven er også et sted, hvor du kan lave ting/aktiviteter, der giver mening. Haven kan ligeledes vække minder, således at det at være dér, giver sammenhæng i den enkeltes liv, i forbindelse med f.eks. bearbejdelse af sorg, eller seen fremad, identificerende sig med planterne, der gror.

Haveterapi er altså en terapiform, hvor den deltagende kan finde et rum til både at mærke sit eget liv, og er en del af et stort og meningsfuldt hele, en stor sammenhæng.

Efter min eksamen i juni har jeg endnu ikke haft tid til at beskæftige mig yderligere med haveterapi, men jeg ser det som et område, som også Den Danske Folkekirke bør tage til sig og være en del af.

Det er på vej i Sverige, til stor glæde for både kirke og mennesker, så mon ikke der er en mulighed, at frøet også kommer til at spire herhjemme.

Sognepræst
Lars Peter Wandsøe Kristiansen

Bregninge-Søby Sogne

Sognepræstens ferie/fridage

4.-5. dec.; 11.-12. dec., 19.-27. febr. 2011.

Telefonsvarer henviser til anden præst

Menighedsrådsmøder

Dagsorden:

I Bregninge Kirkes våbenhus og på opslagstavlen ved Søby Kirke

Dag: Tirsdag – flyttes fra mandag, da det er de ansattes fridag.

Sted: På skift mellem Søby Sognehus og Bregninge Præstegårds konfirmandstue.

Tid: Kl. 19.00

Dato: Den 18. januar 2011 kl. 19.00 i konfirmandstuen i Bregninge.

Den 8. februar 2011 kl. 19.00 i Sognehuset i Søby.

Kirkelige handlinger

August, september, oktober

Døbte

Søby:

Astrid Strachotta, Præstevænget 10

Bregninge:

Willy Lorentz Rahbek,

Øster Bregningemark 24

Aurelius Ivan William Gordon

Thomas, Bregninge Møllevvej 4

Begravede

Søby:

Skjold Ole Kieler Jensen,

Søbakkevej 2A.

Kristian Helge Larsen, Østerbro 20.

Ejnar Marius Hansen, Alleen 19.

Bregninge:

Leo Børstenbinder Henriksen,

De Gamles Hjem, Rise,

tidl. Bregninge.

Hans Christian Christensen,

Grønnemosevej 6

December i kirkerne

»Syng julen ind«

Søby Kirke,

torsdag den 9. december, kl. 19.00, Søbykoret og Luciaoptog.

Søby Skole har øvet Luciasangen og optog med børnene i 3. og 4. klasse. Søbykoret medvirker i den smukt op-

lyste kirke, og vi synger sammen. Præsten læser en historie for både børn og voksne.

Menighedsrådet indbyder ligeledes til en hyggelig aften i Sognehuset på Søbakkevej 9, umiddelbart efter den sidste salme er sunget.

Bregninge Kirke,

tirsdag den 14. december kl. 10.00.

Børnehaven PippiHuset, Jakobsminde, Æblelunden, Værkstedsgården, Reberbanen og dagplejerne.

Efter gudstjenesten indbyder menighedsrådet til æbleskiver i præstegården og konfirmandstuen, hvor store og små kan blande sig med hverandre.

Søby Kirke

Fredag den 17. december, kl. 11.00

Julegudstjeneste for Søby Børnehave, dagplejerne og Skolen.

I år har vi valgt at slå det sammen til en gudstjeneste. Det passer fint, da skole og børnehave i forvejen arbejder meget sammen.

Gudstjeneste og juletræsfest

Søndag, 2. juledag/julesøndag, den 26. december kl. 14.00

Fællesgudstjeneste i Søby Kirke og Forsamlingshuset

Efter en kort gudstjeneste vil Vibeke Boeslund læse Selma Lagerlöfs smukke julefortællinger i Forsamlingshuset i Søby. Vibeke er en fantastisk fortæller og vil med hendes specielle indlevelse læse noget af det bedste nordiske litteratur. Selma Lagerlöf var også den, der skrev om Nils Holgersen og Gøsta Berlings Saga. Vi skal traditionen tro kæmpe om Bager Finns kransekage, der virkelig er værd at kæmpe for. Han er jo Verdens Bedste Bager!

Sognepræst og Menighedsråd udfordrer med mange svære spørgsmål ved kaffebordene.

Hellig Tre Kongers gudstjeneste, Bregninge Kirke

Fællesgudstjeneste

Lørdag den 8. januar 2011, kl. 19.30. Søndagens gudstjenester bliver afløst af

en Hellig Tre Kongers maskegudstjeneste i den mørke nat med fortællingen om de tre fornemme mænd, som eftertiden har kaldt Kasper, Melchior og Baltasar. De leder efter det nyfødte Jesusbarn. Fortællingen er oplagt til masker, og dagene forinden har der været løbet i landsbyerne og i markerne, og med sidste års fantastiske aften i klar erindring for rigtig mange vil vi i samarbejde med Bregninge LokalRåd gøre det til en fast tradition i kirken, som det har været i mange, mange år i denne ende af Ærø – »at løbe Hellig Tre Konger«.

Den 6. januar 2010 skrev Viggo Mortensen, Gammelgaard, i Kristelig Dagblad om denne aften i kirken: »I det ydre kan det, der foregår i kirken, minde om andre krybbespil, der som regel opføres af børn. Men her er det »maskerne«, der agerer.«

Sogne-søndage

Menighedsrådet for Bregninge-Søby har haft stor succes med sognesøndagene, der nu kører på anden sæson. Det er glædeligt at se en stor og konstant opbakning til arrangementerne, der foregår i menighedshuset på Søbakkevej 6 i Søby i forlængelse af gudstjenesten i Søby Kirke.

I januar, februar og marts fortsætter vi med sogne-søndage i Søby Kirke og Sognehuset.

Kl. 14.00 er der en kort gudstjeneste, derefter er der sammenkomst i Sognehuset med kaffe og kage à 20 kr.

Datoer:

Søndag d. 23. januar:

Marianne Langdill fortæller om oplevelser med dyr og mennesker fra den danske kgl. stald over dyrlæge i Napoli til den kgl. stald i Holland.

Søndag d. 13. februar:

Erik Jørs fortæller om sit internationale arbejde.

Søndag d. 13. marts:

Eva Jørgensen fortæller om sit arbejde for at hjælpe rumænske børn og unge.

Vi kan tilbyde kirkebil fra Bregninge Sogn til Søby Sognehus.

Kontakt sognepræst Agnes Haugaard på tlf. 62 58 14 31 eller Kirsten Langdill 62 58 16 90.

Tranderup Sogn

Siden sidst...

Siden sidst – er et indlæg fra Tranderup menighedsråd, hvor der kort bliver beskrevet om afholdte arrangementer, beslutninger og nye tiltag fra menighedsrådet.

Så har endnu et kirkeår nået sin afslutning. Jeg vil i korte træk prøve at fremhæve de væsentlige tiltag/begivenheder, menighedsrådet har arbejdet med i det indeværende år:

- En ny klokke til Tranderup Kirke er nok det, menighedsrådet har brugt flest kræfter på – som er blevet en realitet! Før dette kirkeblads udkommen vil den nye klokke være hængt op i sit tårn og lade sin smukke klang lyde over Tranderup sogn.
- Kirkegården har været igennem en forandring. Der er etableret et område mod syd på den »nye« kirkegård til urne og kistebegravelser med nedfældet plade. Dette har været ønske længe, som nu er efterkommet.
- Søndag den 6. dec. blev Tranderups kirkes nye smukke alterdug taget i brug. Dugen er knipt af Grete Lauritsen (tidl. Vindeballebo).
- Ansættelse af ny graver afløser Olaf Havsteen-Mikkelsen og kirkesangervikar Helge Taggatz. Ruth Nøjgaard har orlov til 1. marts 2011.

- Afskedsgudstjeneste den 29. aug. og reception for sognepræst Lars Ole Gjering.
- I fællesskab med Ærøskøbing menighedsråd har menighedsrådet været i gang med renovering af præstegården i Ærøskøbing og sammen vil vi forsøge at finde den rigtige præst til vore sogne.

Det kommende kirkeår vil byde på nye spændende opgaver for menighedsrådet, bl.a.:

- Byde den nye præst med familie, velkommen til vores sogn.
- Udgivelse af »Præstehistorie« for Tranderup sogn.
- Udarbejde en plan for energibesparelse på Tranderup Kirke.

Menighedsrådet ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår.

Formand Lissi Anneberg

De ni Læsninger

Tranderup Kirke,

søndag den 12. december kl. 14.30

Tredje søndag i advent har gudstjenesten i Tranderup den særlige form, som består af en vekslende mellem bibellæsninger og musik/salmer. Læsningerne leder op til julen, og salmer og musik understøtter læsningerne.

Traditionen har nu været flere år i

Tranderup og er overtaget fra den engelske kirke. Det hører til denne tradition, at læsningerne ikke varetages af præsten, men af folk fra sognet, og sådan vil det også være i år.

Gudstjenesten vil blive ledsaget af »Øhavskoret«, under ledelse af organist Gitte Jørgensen.

Sogneeftermiddage i Tranderup sognehus

Torsdage kl. 14.30 til 16.30

Pris: kaffe og kage kr. 25,-

Der vil yderligere blive annonceret og bragt omtale ved hvert enkelt arrangement i Ærø Ugeavis.

Alle er hjertelig velkomne!

Torsdag den 9. december:

Kirkens organist Gitte Jørgensen og kirkesanger Helge Taggatz synger julen ind.

Torsdag den 13. januar:

Sognepræst Agnes Haugaard fortæller under temaet »Præstens funktion og rolle på vore institutioner«

Torsdag den 3. februar:

Karsten Hermansen fortæller om Carsten Jensens bog »Vi de druknede« og virkeligheden bag romanen.

»Kreative eftermiddage« i Tranderup sognehus

Lørdage kl. 13.00 til 16.30

Pris: kaffe og kage 20,-

Kontaktperson:

Lissi Anneberg, tlf. 62 52 27 24.

Laver du håndarbejde? Syr, strikker,

JULEGAVE-IDÉ

Bogen om Tranderup kirke

»En landsbykirke – og dens historie«

Sælges fra Tranderup sognehus, fredag den 10. december fra kl. 16.00 til kl. 17.00

Bogen som er skrevet af flere forfattere, kommer ind på en række temaer vedrørende Tranderup kirke og sætter den ind i en større sammenhæng.

Bogen er udkommet i 2003 og er redigeret af Mette Havsteen-Mikkelsen. Bogen er indbundet og indeholder mange flotte billeder. Bogen koster 100 kr.

maler eller andet håndarbejde er du velkommen i sognehuset på nedenstående datoer. Vi mødes en gang om måneden i vinterhalvåret, her hjælper og inspirerer vi hinanden.

Lørdag den 8. januar.

Lørdag den 5. februar.

Lørdag den 5. marts.

Kirkelig legestue i Tranderup

Tranderup kirke og sognehus

Dag og tid: onsdag kl. 16.00 til 17.30.

Pris: Kaffe og frugt 20,- pr. familie.

Alle er hjertelig velkommen!

»Synge, lege og lære« er for børn imellem 0-6 årige med deres forældre og/eller bedsteforældre.

Selve arrangementet starter i kirken, hvor der er tændte stearinlys og fællessang til kendte salmer. Derefter går alle i sognehuset og leger sanglege og der fortælles remser og historier.

Dagen slutter med kaffe, saft og frugt, før vi ønsker hinanden en fortællende god dag.

Onsdag den 26. januar.

Onsdag den 16. februar.

Onsdag den 30. marts.

ÆRØSKØBING-TRANDERUP SOGNE

Afskedsreception for Lars Ole

Den 29. august holdt Lars Ole afskeds gudstjeneste kl. 9.30 i Tranderup Kirke og kl. 11.00 i Ærøskøbing Kirke. Der var dejligt mange mennesker, der ville deltage i hans sidste gudstjeneste.

Efter gudstjenesten mødtes mange fra menighederne samt andre med tilknytning til Lars Ole og Hanne til en afskedsreception på Strandskoven. Til trods for mange andre arrangementer i forbindelse med Øhavets Dag blev lokalerne på Strandskoven hurtigt fyldte (omkring 200 fremmødte), og vi havde en meget vellykket og hyggelig afskedsreception med Hanne og Lars Ole Gjesing. Strandskoven havde sørget for, at der var noget lækkert at spise, dejlig vin eller øl til maden og senere kaffe og kringler. Der skete noget hele tiden, og i pauserne snakkede folk hyggeligt sammen.

Efter velkomst og fællessang holdt de to menighedsrådsformænd tale for Lars Ole, som også modtog gaver fra rådene både til ham og Hanne. Herefter var der også andre, der ønskede at tale, en baskammerat fra sommerkoret ønskede at synge, en deltager havde digtet en sang, og der var endnu et par fællessange. Som et helt specielt indslag på receptionen var Øhavskoret, som kom og underholdt. Det er altid en oplevelse at høre dette kor, som er meget dynamisk og velsyngende. To af kor-medlemmerne havde endog digtet en afskedsang til Lars Ole.

Efter et par timer afrundede menighedsrådsformanden i Ærøskøbing dagen og takkede for fremmødet og en

dejlig eftermiddag, hvorefter Lars Ole sagde tak for en vellykket reception.

Som afslutning på afskeden med Lars Ole og Hanne holdt menighedsrådene senere i september en afskedsmiddag i menighedshuset i Tranderup, hvor menighedsrådene og de ansatte hyggede sig og sagde tak for nogle gode år.

Lars Danquart

Ansættelse af præst i Ærøskøbing-Tranderup pastorat i Fyens Stift

Som omtalt i sidste nummer af kirkebladet kunne vi ikke opslå embedet som sognepræst i Ærøskøbing-Tranderup pastorat, før vi kendte til en dato, hvor præstegården efter renovering var indflytningsklar til en ny præst. Vi har fra arkitekten fået at vide, at den 1. januar 2011 kunne vi regne med, at præstegården var indflytningsklar, og så snart vi kendte den dato, kontaktede vi biskoppen for at få ham til at opslå embedet. Følgende stillingsopslag har derefter været i præsteforeningens blad og på kirkeministeriets hjemmeside. »Stillingen som sognepræst i Ærøskøbing-Tranderup pastorat i Fyens Stift er ledig til besættelse pr. 1. januar 2011.« Embedet blev opslået den 28. september, og ansøgningsfristen udløb den 18. oktober 2010.

Der har været en del interesserede præster, der har ringet og forhørt sig om stillingen, og mange af dem har efterfølgende været på besøg på Ærø for at besøge præstegården og se kirkerne i Ærøskøbing og Tranderup.

Vi har ved Fyens Stift fået oplyst, at

der er 16 præster, der har søgt stillingen i vores pastorat. Når vi modtager ansøgningerne, vil vi være meget grundige med at finde frem til, hvem vi skal se og høre nærmere til. Samtidig er vores provst blevet orienteret om ansøgningerne. Der er berammet et orienterende møde med biskop og provst den 3. november, hvor de indkomne ansøgninger gennemgås.

Når de forskellige menighedsrådsmedlemmer har gjort deres stilling klar med hensyn til, hvem de foretrækker som præst til embedet i Ærøskøbing-Tranderup, afholdes der et indstillingsmøde efter helt bestemte regler, og resultatet af dette møde sendes via provsten til biskoppen, der fremsender disse udtalelser til kirkeministeren sammen med sin indstilling om ansættelse i stillingen.

Lars Danquart

Fælles Juletræsfest 3. juledag

Ærøskøbing og Tranderup menighedsråd vil gerne invitere alle, børn, unge, voksne og ældre til fælles juletræsfest på Ærø Efterskole i Tranderup, mandag den 27. december, kl. 14.30

I år får vi besøg af et nissepar, som vil hjælpe os med at danse om juletræet og andre julelege med børnene. Jørgen Otto Jørgensen vil stå for julemusikken og tidl. sognepræst i Søby Kathrine Østergaard-Jensen vil fortælle julehistorie for de voksne, mens børnene leger et andet sted på skolen

Der bliver kaffe og lagkage for 20,- kr

Alle er hjertelig velkommen.

Lissi Anneberg

Ærøskøbing Sogn

Nyt træ på kirkepladsen

Vi er nu nået til, at kirkepladsen kan gøres færdig. Efter konsulentens anvisning skal vi plante *et* træ, og vurderingen er så, at kirkepladsen har det antal

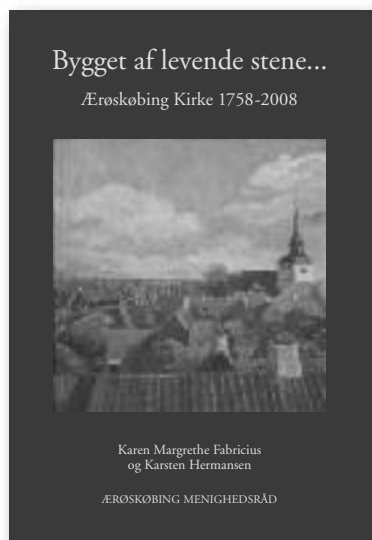
træer, som er passende. Vi har bestilt en kejslerind i en pæn størrelse. Levetidspunktet er ikke fastlagt endnu, men vi regner med, at det kan ske inden for den nærmeste tid. Træet skal stå på sydsiden og vil komme til at danne en linje med de øvrige store træer.

Der har været en henvendelse om utilfredshed med antallet af genplantninger, men vi har kunnet henvise til konsulentens anvisninger. Træmængden var blevet for stor, blandt andet på grund af, at en del selvsåede træer havde fået lov at stå. Nu skulle pladsen være, som det er bedst.

Else Emilie Madsen, kirkeværge

Paul Nedergaard

En god gaveidé

I forbindelse med Ærøskøbing Kirkes 250 års jubilæum i august 2008 blev der udgivet en bog om kirken, hvor stof fra tidligere skildringer blev samlet og kritisk gennemgået og suppleret med egne arkivstudier. Dette store arbejde blev gjort af Karen Margrethe Fabricius og Karsten Hermansen, og deres bog fik titlen »Bygget af levende stene«.

Denne bog vil være hovedværk for dem, der søger viden om kirkens historie, og samtidig beskriver den bygningen og dens inventardele. Så er der for øvrigt mange fine fotografier i bogen. Bogen har tidligere kostet 165 kr., men menighedsrådet har valgt at nedsætte prisen til 100 kr., så mange flere kan få glæde af bogen. Den kan købes hos Creutz' Boghandel og på museet.

Lars Danquart

Rise Sogn

Meddelelser

Døbte:

I sidste kvartal har der ikke været nogen dåb i Rise sogn.

Begravede:

Peter Rasmussen Lundtang,
Lille Risevej 3
Rasmus Hansen Jørgensen,
Sygehusvejen 22,
tidligere St. Rise Skolevej
Marius Nielsen Pedersen,
Sygehusvejen 22,
tidligere Østermarksvej
Verner Nielsen Højlund,
St. Rise Landevej 6,
tidligere Oldegade
Berna Johansen, St. Rise Skolevej 36

Høstoffer

Ved høstgudstjenesten søndag den 12. september blev der samlet 3.402,50 kr. ind. Beløbet går til spejderne på Ærø.

Kyndelmisse

Vi fejrer kyndelmisse i kirken søndag den 6. februar med en gudstjeneste fuld af sang, musik og glæde over, at lyset vinder over mørket.

Julekoncert i Ærøskøbing Kirke

Tirsdag d. 7. december kl. 19.30 er der traditionen tro julekoncert i Ærøskøbing Kirke på et tidspunkt i adventstiden, hvor juleforberedelserne er i gang for mange af os. Igen i år er Ærøkkoret under ledelse af Karsten Hermansen en bærende kraft i koncerten. Koret vil synge et varieret program af engelske og danske julesange. Den klassiske sangerinde Edda Meyer fra Marstal vil synge solosange, og derudover kan man høre festlig orgelmusik på kirkens orgel ved Paul Nedergaard. Og så bliver der naturligvis lejlighed til at synge med på nogle af vores dejlige advents- og julesalmer! Koncerten er som altid gratis, men der er mulighed for at give kollekt ved udgangen.

Paul Nedergaard

Adventskaffe

I anledning af december er vores kirkekaffe blevet omdøbt til adventskaffe, og vi nyder en kop eller to i våbenhuset efter hver søndagsgudstjeneste inden jul.

Menighedsrådsmøder

Konfirmandstuen i Præstegården, tirsdag den 25. januar kl. 19.30.

Julekoncert i Rise Kirke

Onsdag den 15. december kl. 19.30 er der en festlig koncert i Rise Kirke, hvor Øhavskoret vil præsentere tilhørerne for et varieret program af julemusik fra forskellige lande. Repertoiret spænder

fra vestindiske toner til nordiske julesange og engelske Christmas Carols, i dejlige arrangementer af blandt andet David Willcocks og Anders Öhrwall.

Til koncerten vil tilhørerne også selv få lejlighed til at synge med på årstidens salmer. Paul Nedergaard, til daglig organist ved Ærøskøbing og Søby Kirker, sidder ved orglet og klaveret denne aften. Kirkesanger Helge Tagatz vil synge et par solosange, og koret dirigeres af kirkens organist, Gitte Jørgensen.

Alle er velkomne, og der er gratis adgang.

Gospel for alle

Sangglade mennesker i alle aldre fra og med 10 år kan se frem til en god og festlig dag lørdag den 12. marts 2011, hvor Rise menighedsråd indbyder til gospelworkshop i kirken. De erfarne gospel-instruktører Peter Steinvig og Trine Halse vil lede dette kursus, som begynder allerede kl. 11 om formiddagen.

De vil undervise i en god blanding af nye sange med »gang i« og smukke, rolige ballader. Dagen rundes af med en koncert kl. 19, som er gratis og åben for publikum. Dog vil der blive opkrævet et deltagergebyr for workshop-deltagere på 80 kr. for voksne og 40 kr. for børn og unge op til 16 år.

Trine Halse er uddannet fra Complete Voice Institute i København, og har desuden studeret sang i USA. Trine er både en dygtig sangsolist og en erfarne dirigent, med stor personlig udstråling og en fin pædagogisk sans.

Peter Steinvig er klassisk uddannet og til daglig organist i Karlslunde Strandkirke. Hans store passion er dog gospelmusikken, hvilket afspejler sig i de mange opgaver, han i årenes løb har påtaget sig inden for denne genre. Peter er den faste leder af tre gospelkor og har desuden i snart tyve år arrangeret store gospelsfestivaler, bl.a. Copenhagen Gospel Festival.

Det er således to kompetente og meget engagerede mennesker, som man kan få lejlighed til at stifte bekendtskab med næste forår. Hold øje med den lokale presse, når tiden nærmer sig, hvor der vil komme nærmere information om tilmelding. Vel mødt i Rise Kirke den 12. marts!

Marstal Sogn

Julehjælp – Marstal

Julen varer længe – koster mange penge – lyder det, og dette kan gøre det at holde jul til et problem, i stedet for en glæde.

Derfor kan man søge julehjælp fra Marstal Sogns Menighedspleje, hvis man er værdigt trængende og bosiddende i Marstal.

Hjælpen gives fortrinsvis til betrængte børnefamilier, men alle der har brug for hjælp kan søge, med mulighed for evt. at komme i betragtning, når de til rådighed værende midler fordeles.

Man søger ved at rette mundtlig eller skriftlig henvendelse til en af sognets to præster, Anders Hauge eller Lars Peter Wandsøe Kristiansen senest 9. december kl. 12.

Evt. tildelt julehjælp vil blive uddelt i ugen op til jul.

Endvidere vil vi benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at der også kan søges hjælp fra Menighedsplejen i andre sammenhænge. Man kan altid akut søge om hjælp, og derudover kan der søges om hjælp f.eks. i forbindelse med udgifter til konfirmation, eller hvor der er behov.

Marstals Præster & Menighedsråd

Minikonfirmand-Gudstjeneste

Søndag d. 5. december tager vi ved Gudstjenesten i Marstal Kirke, kl. 16 afsked med efterårets Minikonfirmandhold. Minikonfirmanderne medvirker, traditionen tro, i Gudstjenesten, og er med til at genfortælle Julens glade budskab.

Alle er velkomne!

De ni Læsninger

Onsdag d. 8. december kl. 19.30 holder vi hverdagsgudstjeneste i Ommel Kirke. Aftenens Gudstjeneste er en rigtig adventsgudstjeneste, en Gudstjeneste hvor sang og læsninger (læst af menigheden) veksler.

En god oplevelse op til jul
Der er efterfølgende kirkekaffe!
Alle er velkomne.

Fortælleaften i konfirmandstuen

Tirsdag d. 14. december kl. 19.30 fortæller Ingrid Schrøder-Hansen bibelhistorie i konfirmandstuen.

Aftenens fortælling hedder »Omkring Jesu fødsel«, og vi bliver ført ind i, hvad der skete i de dage, uger og måneder fra Mariæ bebudelse til Helligtre Konger.

Ingrid Schrøder-Hansen er kendt som en fremragende fortæller både på skrift og i tale.

Gratis entre.

Studiekreds

I foråret 2011 vil der atter være studiekreds i præstegården på Møllevgejn 93, kl. 19.30.

Denne gang bydes der på et strejftog gennem Det Gamle Testamente over tre aftner.

Mandag d. 7. februar handler det om »De Historiske Bøger« (herunder Mosebøgerne, Kongebøgerne og Krønikebøgerne m.fl.).

Mandag d. 14. marts hører vi om »De Poetiske bøger« (Jobs bog, Salmernes Bog Prædikerens bog m.fl.)

Mandag d. 11. april gennemgås »De Profetiske bøger« (De fire store, og de 12 små).

Oplæg v. Lars Peter Wandsøe Kristiansen – og så hygger vi os over en kop kaffe.

Alle er velkomne!!!

Minikonfirmander

Midt i januar byder Marstal et nyt hold af 3. klasse-elever velkommen som Minikonfirmander. Det er i foråret fortrinsvis elever fra 3.B på Marstal Skole, der indbydes. til at ha' nogle sjove og

lærerige tirsdags-eftermiddage i kirke og konfirmandstue.

Vi glædes os til at se jer. Fra skolen får I én seddel med hjem, når vi nærmer os.

Vel mødt!

*Marstal menighedsråd og sognepræst
Lars Peter Wandsøe Kristiansen*

Koncerter

**Lørdag den 11. december kl. 16
i Marstal Kirke**

ADVENTSKONCERT

Ærøkolet

Marstal Kirkekor

Edda Meyer, sopran

Karsten Hermansen, orgel

Advents- og juletidens musik er uopslidelig. Det er dejligt at genhøre de toner, som sætter den rigtige stemning før højtiden.

I de sidste mange år har de engelske Christmas Carols fået en stadig større rolle i danskernes julepertoire, men det betyder jo ikke, at det hjemlige skal glemmes.

Ærøkolets og Marstal Kirkekors repertoire bærer præg af både nyt og gammelt, dansk og engelsk. I tilgift medvirker sopranen Edda Meyer som solist, så der er lagt op til en stemningsfuld eftermiddag i Marstal Kirke.

Der er fri entré til koncerten.

**Torsdag den 30. december kl. 19.30
i Ommel Kirke**

JULE- OG NYTÅRSKONCERT

Karsten & Korallerne

Sidste år gav koret »Karsten & Korallerne« sin første egentlige koncert i Ommel Kirke, og det blev en hyggelig optakt til nytåret med en bred vifte af korsang fra traditionel julemusik til rytmisk og jazzpræget musik. Det er endnu ikke blevet en tradition, men måske kan det blive det, når Korallerne igen i år giver koncert i Ommel Kirke på årets næstsidste aften.

Der er fri entré til koncerten.

**Lørdag den 22. januar kl. 16
i Marstal Kirke**

NYTÅRSKONCERT

Ronnie Johansen, basbaryton

Irene Hasager, klaver

Karsten Hermansen, orgel

Både Ronnie Johansen og Irene Hasager er velkendte navne på Ærø takket være deres flotte koncerter på Søbygaard. Nu kommer de til Marstal Kirke, hvor de laver et festligt nytårsprogram, som spænder lige fra operaens mangfoldige verden til oratorie-musik af Bach, Händel og Mendelssohn.

Skulle der være en enkelt, der ikke har hørt om norske Ronnie Johansen, så kan det oplyses, at han har sin vante gang over alt i Europas operahuse og har en stor, flot stemme, som akkompagneres på bedste vis af pianist Irene Hasager, der er en fremragende akkompagnatør for en lang række solister,

Gudstjenester på Marstal Ældrecenter

2. dec.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge (altergang)
9. dec.	kl. 14.30	Strand	Hauge
16. dec.	kl. 10.00	Centersalen	Kristiansen
23. dec.	kl. 14.30	Rød	Kristiansen
24. dec.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge
6. jan.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge
13. jan.	kl. 14.30	Grøn	Kristiansen
20. jan.	kl. 10.00	Centersalen	Kristiansen
27. jan.	kl. 14.30	Blå	Hauge
3. feb.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge
10. feb.	kl. 14.30	Orange	Kristiansen
17. feb.	kl. 10.00	Centersalen	Kristiansen (altergang)
24. feb.	kl. 14.30	Strand	Hauge
3. mar.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge

bl.a. Gitta-Maria Sjöberg, Stig Fogh Andersen og altså også Ronnie Johansen.

Entré kr. 100,- som sælges ved indgangen fra en time inden koncerten.

**Torsdag den 3. marts kl. 19.30
i Marstal Kirke
KONCERT**

*Serguei Azizian, violin
Karsten Hermansen, orgel*

Serguei Azizian er født i Armenien i 1957 og kom til Danmark, da han i 1993 vandt Sjællands Symfoniorkesters koncertmesterkonkurrence.

Siden da har han givet mange koncerter, indspillet adskillige cd'er og undervist på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, hvor han nu er professor.

Gennem de senere år har Azizian været en jævnlig og højt værdsat gæst ved Søbygaards årlige sensommerkoncerter, men nu får vi chancen for at høre ham i Marstal Kirke.

Der er fri entré til koncerten.

Menighedsrådets møder

Tirsdag d. 25. januar

Tirsdag d. 29. marts

Møderne begynder kl. 19.00 i konfirmandbygningen i Strandstræde.

Der er offentlig adgang.

Dagsorden og beslutningsprotokol vil være fremlagt på Marstal kirkekontor, på Marstal Bibliotek, i Ommel Kirke og ophængt i udhængsskabet ved hoveddøren til Marstal Kirke.

**Kl. 16-gudstjenesterne
i Marstal Kirke**

Vinterens eftermiddagsgudstjenester i Marstal Kirke har som sædvanligt et lidt anderledes indhold. Denne gang ser det sådan ud:

Søndag den 5. december kl. 16

Minikonfirmandernes krybbespil
ved Lars Peter Kristiansen.

Søndag den 2. januar kl. 16

Musikgudstjeneste.

På helligtrekongers søndag, den sidste søndag i juletiden, spiller Karsten Hermansen julemusik, medens Lars Peter Kristiansen prædiker.

Søndag den 6. februar kl. 16

Musikgudstjeneste med sopran
Edda Meyer som solist og Anders
Hauge som prædikant.

Søndag den 6. marts kl. 16

Fastelavnsgudstjeneste. Lars Peter
Kristiansen prædiker.

Indsamlinger

1. januar – Nytårsdag: Det danske Bibleselskab.

Når der ikke er INDSAMLING til et specielt formål, går »hvad der måtte blive lagt i kirkens bøsser« til projektet »Børnearbejdere i Indien« formidlet af Danmisionen (sommerhalvåret, 1/4-1/10) og menighedsplejen (vinterhalvåret 1/10-1/4).

www.Gudstjenestelisten
for Marstal sogn kan også findes
på Ærøportalen www.aeroe.dk
under »Samfund«.

Marstal Kirkekor vil gerne være større!

Nyt korskolehold begynder fredag den 14. januar kl. 15-15.45 i kirkens dåbsværelse – på kirkens sydside.

Alle børn fra 3. til 5. klasse med lyst og interesse for sang er meget velkomne til at se, om det er noget for dem. I korskolen bliver der lagt vægt på at lære at synge rent, at kunne følge med i noderne, at synge små tostemmige sange, og i det hele taget at blive godt rustet til at deltage i Marstal Kirkekor efter et halvt års forberedelsestid. Elever fra 6. klasse og opefter har mulighed for at afvikle deres korskoleperiode direkte i Marstal Kirkekor. Ring og hør nærmere!

Marstal Kirkekor har gennem årene medvirket i mange forskellige musikalske sammenhænge og med meget forskelligt repertoire – både rytmisk og klassisk – men eftersom korets hovedopgave er at ledsage salmesangen om søndagen, er vægten naturligvis lagt dér.

Hvis der er spørgsmål eller tvivl, er man velkommen til at ringe til Karsten Hermansen på telefon 62 53 15 62 eller skrive på e-postadressen: khermansen@mail.dk

Korsangerne i »Karsten & Korallerne« er alle begyndt i Marstal Kirkekor. »Karsten & Korallerne« holder jule- og nytårskoncert i Ommel Kirke, torsdag den 30. dec. kl. 19.30.

Arrangementoversigt (En del af arrangementerne kan også findes på Kirku.dk)

<i>Dag</i>	<i>Dato</i>	<i>Tid</i>	<i>Sted/Kirke</i>
Søndag	5. december	Kl. 16.00	Marstal Minikonfirmanders krybbespil ved Lars Peter Kristiansen.
Tirsdag	7. december	Kl. 19.30	Ærøskøbing. Adventskoncert med Ærøkoeret, Marstal Kirkekor og Edda Meyer, sopran.
Onsdag	8. december	Kl. 19.30	Ommel. De 9 læsninger,
Torsdag	9. december	Kl. 19.00	Søby. Syng julen ind. Søbykoeret og Luciaoptog.
Lørdag	11. december	Kl. 16	Marstal. Adventskoncert med Ærøkoeret, Marstal Kirkekor og Edda Meyer, sopran.
Søndag	12. december	Kl. 14.30	Tranderup. De 9 læsninger med medvirken af Øhavskoeret.
Tirsdag	14. december	Kl. 19.30	Marstal Konfirmandstue. Ingrid Schrøder-Hansen fortæller om Jesu fødsel.
Onsdag	15. december	Kl. 19.30	Rise. Festlig julekoncert med Øhavskoeret.
Søndag	26. december	Kl. 14.00	Søby. Fællesgudstjeneste og Juletræsfest.
Torsdag	30. december	Kl. 19.30	Ommel. Jule- og nytårskoncert med Karsten & Korallerne.

2011

Søndag	2. januar	Kl. 16.00	Marstal. Musikgudstjeneste på helligtrekongers søndag.
Lørdag	8. januar	Kl. 19.30	Bregninge. Hellig Tre Kongers maskegudstjeneste.
Fredag	14. januar	Kl. 15.00-15.45	Marstal. Nyt korskolehold begynder.
Lørdag	22. januar	Kl. 16.00	Marstal. Nytårskoncert med basbaryton Ronnie Johansen og pianist Irene Hasager.
Søndag	23. januar	Kl. 14.00	Søby. Sognesøndag med Marianne Langdill.
Søndag	6. februar	Kl. 16.00	Marstal. Musikgudstjeneste med sopran Edda Meyer.
Mandag	7. februar	Kl. 19.30	Studiekreds i Møllevejens præstegård – Det Gamle Testamente.
Søndag	13. februar	Kl. 14.00	Søby. Sognesøndag med Erik Jørs.
Torsdag	3. marts	Kl. 19.30	Marstal. Koncert med Serguei Azizian, violin.
Søndag	6. marts	Kl. 16.00	Marstal. Fastelavns-gudstjeneste.
Lørdag	12. marts	Kl. 11.00	Rise. Gospelworkshop.
Lørdag	12. marts	Kl. 19.00	Rise. Gospelkoncert.
Søndag	13. marts	Kl. 14.00	Søby. Sognesøndag med Eva Jørgensen.

Fælles for de ærøske sogne

Det Ærøske Julemærke

I det kommende kirkeår er det 30 år siden Ærøs tredje julemærke udkom med Lions Club Ærø som udgiver.

Finn Poulsen, sognepræst i Bregninge, skrev følgende om motivet:

Mange som har været i Bregninge kirke og mener at vide, hvad denne kirke byder på af kunst, vil undre sig, når de ser, at motivet på Ærø-julemærket 1981 er fra Bregninge. De har aldrig lagt mærke til denne blomst. Den er en af de mange blomster, som er malet på kirkens hvælvinger. Disse blomster er, hvad man kalder ornamentik, altså dekorativ fladeudsmykning. Man frygtede den tomme, ubemalede flade; det er karakteristisk for den stilperiode i malerkunsten, som kaldes den sengotiske. Typisk for denne periode blev kalkmaleriernes motiver med mennesker og begivenheder omgivet af blomster, ranker og stjerner. Sådan ser vi det også i Bregninge kirke, hvor maleriets tilblivelsesårstal MDXIII (=1513) er malet i nærheden af årets julemærkeblomst, der i øvrigt er at finde lidt længere nede på samme hvælvingsskabe som det berømte narrehoved.

Blomsten har seks kronblade. Andre blomster på kirkehvælvingerne har det samme antal kronblade

eller blot fire eller fem. Også af den grund ligger den antagelse nær, at blomsterne hører til rosenfamilien. Der er vilde roser, men rosen har også været dyrket og yndet fra de ældste tider, derfor findes den i mange varieteter.

Ved at blive indfanget fra kalkmaleriet til julemærkemotiv er denne rose blevet en ny art »julerose«. Den leder vor tanke hen på Jesus Kristus, Guds Søn, som vi synger om i en julesalme, der er endnu ældre end Bregninge kirkes kalkmalerier:

En rose så jeg skyde
Op af den frosne jord,
Alt som os fordem spå'de
Profetens trøsteord.
Den rose spired frem
Midt i den kolde vinter
om nat ved Betlehem.

For rosen nu jeg kvæder
om kap med Himlens hær:
En jomfru var hans moder,
Maria ren og skær.
I ham brød lyset frem
midt i den mørke vinter
om nat ved Betlehem.

Salmen er fra 1400-tallet og har oprindelig 23 vers. Den lader jomfru Maria være rosenbusken. Roden er hendes mor, Sankt Anna, og blomsten symboliserer Jesus.«

Julemærket fremstod på rød-farvet baggrund med motivet stående i hvidt og blev trykt i 7.000 nummerede ark hver med 36 mærker. De blev også udgivet i gavemappe med en forklarende tekst. Også en førstedagskuvert var der tænkt på det år med en smuk udarbejdet vignette forestillende Salome tegnet af Sven Havsteen-Mikkelsen og med Ærøskøbing gamle posthus stempel. Vignetten gengiver et kalkmaleri fra samme kirke. Overskuddet af salget gik til velgørende formål hovedsagelig her på Ærø.

Der udkom i alt ni julemærker (1979-1987). De syv første var motiver fra de ærøske kirker. Alle mærkerne var tegnet af maleren Sven Havsteen-Mikkelsen og tilrettelagt af hans søn arkitekt Alan Havsteen-Mikkelsen i samarbejde med litograf Tom Christensen.

Olaf E. Havsteen-M.

Søby Kirke

Sognepræst Agnes Haugaard
Bregninge Præstegård,
Vester Bregninge 11, 5970 Ærøskøbing
Tlf: 62 58 14 31, fax: 62 58 14 33
E-mail: AHAU@KM.DK
Træffes alle dage telefonisk mellem
11.30-12.30 og efter aftale, fredag fred.
Graver Max Hansen. Tlf. 30 11 61 59.
Organist Paul Nedergaard.
Tlf. 62 52 15 05.
E-mail: connypaul@mail.dk
Menighedsrådsformand Hanne Fynbo.
Tlf. 63 35 06 26.
Kirkeværge: Kirsten Langdill.

Ærøskøbing Kirke

Sognepræst:
Stillingen er vakant, henvendelse til præsten
i Rise.
Graver Christian Petersen.
Tlf. 20 44 79 56. Træffes bedst på
kirkegården, kl. 11-12, undt. mandag.
Organist Paul Nedergaard.
Tlf. 62 52 15 05.
E-mail: connypaul@mail.dk
Menighedsrådsformand Lars Danquart,
Strandvejen 15, Ærøskøbing.
Tlf. 62 58 23 45.
Kirkeværge Else Emilie Madsen.
Tlf. 62 52 20 60.

Marstal Kirke

Sognepræst (kbf), provst,
Anders Hauge
Adr.: Kirkestræde 14, 5960 Marstal.
Tlf. 62 53 10 80. Fax: 62 53 10 82.
E-mail: aha@km.dk
Træffes bedst kl. 11.00-12.00
undt. mandag.
Sognepræst
Lars Peter Wandsøe Kristiansen
Adr.: Møllevæjen 93, 5960 Marstal.
Tlf. 62 53 11 09.
E-mail: lpwk@km.dk
Træffes bedst kl. 11.00-12.00
undt. fredag.
Kirke-/kirkegårdskontoret:
Kordegner Simon Winberg
Ommelsvej 24, 5960 Marstal.
Tlf. 62 53 10 38. Fax: 62 53 10 37.
E-mail: sjw@km.dk
Træffetider: Mandag og torsdag lukket.
Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9.30-11.30.
Onsdag kl. 9.30-11.30 og 15.30-17.30.
Organist Karsten Hermansen.
Tlf. 62 53 15 62.
E-mail: khermansen@mail.dk
Kirketjener, Marstal Kirke
Helge Nygaard Hansen.
Tlf. 40 16 90 12. Mandag fri.
Kirketjener, Ommel Kirke
Verner Kristensen.
Tlf. 26 24 16 02.
Menighedsrådsformand
Jens Hebsgaard.
Tlf. 29 29 40 04.
E-mail: jens@hebsgaard.net
Graver Martin Skov.
Tlf. 23 36 16 94.
Kirkeværge Bjarne Møller.
Tlf. 40 33 08 09.

Bregninge Kirke

Sognepræst Agnes Haugaard
Bregninge Præstegård,
Vester Bregninge 11, 5970 Ærøskøbing
Tlf: 62 58 14 31, fax: 62 58 14 33
E-mail: AHAU@KM.DK
Træffes alle dage telefonisk mellem
11.30-12.30 og efter aftale, fredag fred.
Menighedsrådsformand Hanne Fynbo.
Tlf. 63 35 06 26.
Kirkeværge: Birger D. Petersen
Organist Gitte Jørgensen.
Tlf. 44 49 41 04.
E-mail: annebirgitte@privat.dk
Graver Niels-Jørgen Bech
Tlf: 62 58 12 58.

Rise Kirke

Sognepræst Janet Ligaard,
Kirkeballevvej 4, St. Rise.
Tlf. 62 52 15 47.
Mobil tlf. 51 27 97 12.
Træffes bedst hverdage kl. 11.30-12.30
– undtagen man. jcl@km.dk
Graver John Groth Nørgaard.
Tlf. 23 65 09 70.
Menighedsrådsformand
Aksel Krogenlund Larsen,
Brovej 3, Ærøskøbing.
Tlf. 21 84 22 89.
Organist Gitte Jørgensen.
Tlf. 44 49 41 04.
E-mail: annebirgitte@privat.dk
Kirkeværge Johan Knudsen,
Toftevej 3, Ærøskøbing.
Tlf. 62 52 15 60.

Tranderup Kirke

Sognepræst:
Stillingen er vakant, henvendelse til præsten
i Rise.
Graver Hans Jepsen Albertsen.
Tlf. 62 52 14 88.
Organist Gitte Jørgensen.
Tlf. 44 49 41 04.
E-mail: annebirgitte@privat.dk
Menighedsrådsformand Lissi Anneberg.
Tlf. 62 52 27 24.
Kirkeværge Lissi Anneberg.

Ærø Provsti

Ærø Provsti, Kirkestræde 14,
5960 Marstal
Tlf. 62 53 10 80, fax 62 53 10 82,
e-post: aroe.provsti@km.dk
Oplysning om provstiudvalgsmøder kan
findes på www.provsti.dk – Ærø Provsti

Indlæg til kirkebladet

Hvis man har et indlæg til kirkebladet, er man velkommen til at henvende sig til et af menighedsrådene. Vi vil så forsøge at finde plads i et af de næste kirkeblade.

Det ærøske kirkeblad

Børnenes sider

Julekrybber

En julekrybbe er en tableauopstilling, der med figurer viser den stald (eller hule indrettet til dyr) i Bethlehem, hvor Jesus ifølge traditionen blev født. Opstillingen laves oftest med små figurer, men ses også med figurer i fuld menneskestørrelse.

Med i opstillingen er som regel Jesusbarnet i krybben og Maria og Josef. Der er også en okse og et æsel i stalden. De er ganske vist ikke nævnt i den nytestamentlige skildring i Lukasevangeliet, men er afledt af Esajas' Bog, kapitel 1, vers 3 (i Det Gamle Testamente). Krybben har som regel også figurer af hyrder, får, engle og betlehemsstjernen. De tre vise mænd med deres kameler bliver traditionelt sat ind i krybben ved hellig tre kongers fest tretten dage efter juledag.

Julekrybber bliver ofte indrettet på offentlige steder i juletiden, særligt i katolske lande. Den julekrybbe, som sættes op på Peterspladsen i Vatikanet foran Peterskirken, har figurer i naturtro størrelse. (Opslag fra Wikipedia).

I min barndom var der især tre ting, vi børn glædede os til, når vi nærmede os december måned.

For det første glædede vi os til oppyntningen med guirlander og lys i byens gader. Jeg er vokset op i en mellemstor købstad, så der var masser

af gran, lys og flitterstads i byens gader og butikker.

For det andet glædede vi os til årets julekalender. Dengang i 50'erne var der ikke julekalender i fjernsynet, julekalenderen var af pap, og hvis man var heldig, var det af typen, der skulle

bygges op til et slot, en gade, en lade eller andet. Så kunne man få timer til at gå med at fantasere over, hvad der var bag de enkelte låger, mens man opbyggede kalenderen med saks og lim.

For det tredje og allervigtigste glædede vi os til det, der samlede hele familien. Nemlig årets julekrybbe. Hvert eneste år byggede vi en ny julekrybbe. Vi havde det princip, at kun nogle af dyrene, plastikkoen, plastikfårene og æslet og stjernen måtte være de samme som de foregående år. Stjernen var det centrale i julekrybben. Min stedfar, Victor Cornelins, der var fra de Vestindiske øer, havde stor sympati for brødremenigheden i Christiansfeld, indkøbte hvert år masser af honninghjerter og andet godt fra butikker i Christiansfeld. En gang imellem købte han også en ny julestjerne, og det var ikke bare en simpel jule-

Julekrybbe. Foto: Mette Jørgensen, Professionshøjskolen UCC.

stjerne af den type, som tit pryder toppen af juletræet i danske hjem, men den ægte Herrnhuter adventsstjerne med et utal af takker med lys i.

Første søndag i advent begyndte krybbebyggeriet. Herrnhuterstjernen blev hængt op og tændt. Den skulle helst hænge i et vindue med en god bred karm med plads til masser af får og hyrder. Krybben (stalden) var som regel en appelsinkasse med mos og vat. Flotte sten, der kunne agere klippe, blev indsamlet, og flotte rød-der og andre ting fra naturen eller stranden blev slæbt med hjem.

Nu begyndte så en herlig tid. Det var tilladt at bruge enkelte plasticdyr og modificerede dukkemøbler, men engle og menneskefigurerne *skulle* håndlaves. Nogle år blev de lavet af papmaché andre år lavede vi figurer af modellervoks eller ler. Vi fik så masser af timer til at gå med at lave figurer, male figurer med plakatfarve og lak, fortælle historier om figurerne og ellers masser af hygge med pebernødder, figner, dadler, frugt, kandis og levende lys. I ugens løb indtil næste søndag i advent kunne vi børn så sidde i julestjernens skær og lege med figurerne. Det var ikke altid at fantasierne havde udspring i bibelen, det kunne lige så godt være eventyr og andre historier der gav stof til fantasierne.

Figurerne og sceneriet var altid det samme, med bittesmå variationer. Der er englen, gerne hængt op i en sytråd under stjernen. Josef og Maria med det lille jesusbarn. Hyrder og

nysgerrige børn. De tre vise mænd (med kameler). Som regel sneg der sig en enkelt piberensernisse med i opstillingen, selv om min mor syntes, at det var noget hedensk stads.

Personligt kunne jeg bedst lide at arbejde med papmaché (papirstumper blødt op i tapetklister). Det var en skøn sanselig fornemmelse at sidde og ælte papir og tapetklister sammen, til det havde en passende konsistens, der lod sig forme. Det var desværre bare en langsommelig proces, hvor der var lang ventetid, mens figurerne tørrede, inden de kunne males.

I dag er der kommet et nyt materiale, der er helt fantastisk at arbejde i. Næmlig Cernit eller Fimo, der er en slags indfarvet modellervoks, der kan »bages« eller »brændes« i en ovn ved 120 grader. Det kan købes i de fleste hobbyforretninger. Man skal dog være opmærksom på, at det er et materiale, hvor der helst skal være en voksen med, når der arbejdes, da det er lettere giftigt (hold øje med at de

små ikke putter det i munden) og afgiver giftige dampe, når det bages (husk udsugning eller åbent vindue). Men resultatet er det hele værd. I brændt tilstand ligner det porcelæn. Vent med godterne og pebernødderne til bagefter. *Ingolf Andersen*

Julelinks:

Jul i Dannevang:

<http://www.julidannevang.dk/>

Jul for alle:

<http://www.jul-for-alle.dk/>

Julehulen:

<http://julenshule.dk/>

Jul i kirker og hjem:

<http://www.jul.kirkerne.dk/>

Julelege:

<http://www.julelege.dk/>

Jul i Danmark:

<http://www.julelege.dk/>

På DR/Oline er der også en rigtig god juleside, nemlig Shanes jul.

Og så er der selvfølgelig også de to julekalendere på DR og TV2.

Hvor skal rebussen hen?

Selskabet Rebus har ansvaret for den daglige busdrift i Nisseland. Køreplanen er dog lidt speciel, fordi den naturligvis skrives i rebusform. Kan du finde ud af, hvor linie 24 er på vej hen?

Gudstjenester

SØBY	BREGNINGE	TRANDERUP	DATO	ÆRØSKØBING	RISE	MARSTAL	OMMEL
11.00 Østergaard-Jensen	9.30 Østergaard-Jensen	14.30 Ligaard	5. december 2. søndag i advent	9.30 Ligaard	11.00 Kirkekafe	16.00 Kristiansen Krybbeopil	10.00 Kristiansen
19.00 Ligaard	11.00 Ligaard (Børnekirke kl. 10.45)	14.30 Hauge De Ni Læsninger	12. december 3. søndag i advent	16.00 Hauge	9.30 Kirkekafe	10.00 Hauge	Ingen
11.00	16.00	9.30 Haugegaard	19. december 4. søndag i advent	9.30 Hauge	14.30 Kristiansen Kirkekafe	10.00 Kristiansen	16.00 Kristiansen Kirkekafe
15.00	16.30	15.00 Kristiansen	24. december Juleaften	16.30 Hauge	15.00	16.30 Kristiansen	15.00 Hauge
9.30	11.00	14.30 Ligaard	25. december Juledag	11.00 Ligaard	9.30	10.00 Hauge	16.00 Hauge
14.00 Juletræsfest	Ingen	9.30 Haugegaard	26. december 2. juledag	11.00 Haugegaard	11.00	10.00 Kristiansen	Ingen
		22.30 Ligaard	31. december Nytårsaften				
14.00	16.00	Ingen	1. januar Nytårsdag	16.00 Ligaard	14.30	16.00 Kristiansen	14.30 Kristiansen
9.30	11.00 (Børnekirke kl. 10.45)	9.30 Hauge Præsteindsættelse	2. januar Hellig 3 Kongers søn.	11.00 Hauge Præsteindsættelse	14.30 Kirkekafe	16.00 Kristiansen	10.00 Kristiansen
Ingen	19.30 H3K maskegudstj.		Lørdag d. 8. januar				
Ingen	Ingen	11.00 NN	9. januar 1. søn. e. H3K	9.30 NN	9.30	10.00 Hauge	Ingen
9.30	16.00	9.30 NN	16. januar 2. søn. e. H3K	11.00 NN	11.00 Haugegaard	10.00 Kristiansen	19.00 Kristiansen Kirkekafe
14.00 Sognesøndag	11.00	14.30 NN	23. januar 3. søn. e. H3K	9.30 NN	9.30	10.00 Hauge	Ingen
9.30	16.00	9.30 NN	30. januar 4. søn. e. H3K	11.00 NN	11.00	10.00 Kristiansen	19.00 Kristiansen Kirkekafe
16.00	9.30	14.30 NN	6. februar 5. søn. e. H3K	11.00 NN	11.00 Kyndelmisse Kirkekafe	16.00 Hauge Kyndelmisse	10.00 Hauge
14.00 Sognesøndag	Ingen	11.00 Haugegaard	13. februar Sidste søn. e. H3K	16.00 Kristiansen	9.30	10.00 Kristiansen	Ingen
9.30 Kristiansen	16.00 Kristiansen (Børnekirke kl. 15.45)	9.30 NN	20. februar Septuagesima	11.00 NN	11.00 Kristiansen	10.00 Hauge	19.00 Hauge Kirkekafe
16.00 Hauge	19.00 Hauge	14.30 NN	27. februar Seksagesima	9.30 NN	11.00 NN	10.00 Hauge	Ingen
11.00	9.30	11.00 NN	6. Marts Fastelavn	9.30 NN	14.30 Kirkekafe	16.00 Kristiansen Fastelavn	10.00 Kristiansen